

ДЕМОГРАФСКИ ПЕРСПЕКТИВИ НА НАСЕЛЕНИЕТО В БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2004-2050 Г.

● **Социалният статус на възрастните хора през призмата на пенсионната система**

(Продължава от бр. 4/2007 г.)

ХРИСТИНА МИТРЕВА, ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „АНАЛИЗ, ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ“ И ГЛАВЕН АКТЮЕР НА НАЦИОНАЛНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Една от основните цели на актюерските изчисления е да се информират политиките и широката общественост за разходите по отделните програми на държавното обществено осигуряване. Разходите за основните държавни социалноосигурителни програми се прогнозира достатъчно далеч в бъдещето, за да се даде индикация за общия вид и крайното ниво на разходите за програмите от гледна точка на разходите за осигурителните вноски, необходими за тяхното финансиране. Следващата графика недвусмислено показва как законовата рамка влияе върху стабилността на държавното обществено осигуряване.

7. Допълнително задължително пенсионно осигуряване /втори стълб на пенсионната система/

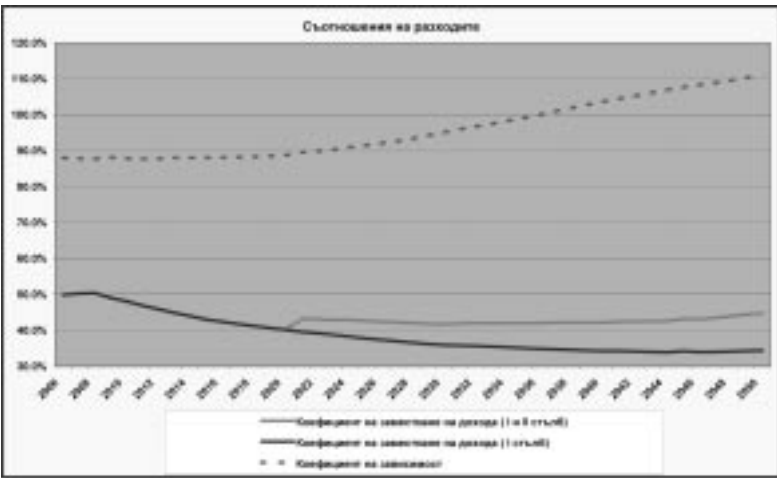
Определено положителна роля върху жизненото равнище на пенсионерите в дългосрочен аспект ще окаже и функционирането на универсалните пенсионни фондове /УПФ/, които ще осигуряват допълнителна пожизнена пен-

Основните цели на Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система са:

- намаляване натиска върху държавната пенсионна система в резултат на застаряването на населението и увеличаващата се средна продължителност на живота;
- намаляване на бюджетните разходи и нивото на вътрешния дълг в периоди на нарастващи разходи за застаряващото население /пенси, здравни услуги, безработица и т.н./;
- гарантиране на финансова устойчивост на държавната пенсионна система от гледна точка на открития метод на координация и реформиране на пазара на труда - увеличаване относителния дял на работещите жени и на хората над 60 години, намирането на механизми за намаляване на индиректната цена на труда, така че да се стимулира търсенето и намирането на работа, създаване на подходящ баланс между трите стълба на пенсионната система - задължителното държавно осигуряване и допълнителното задължително и допълнителното доброволно пенсионно осигуряване.

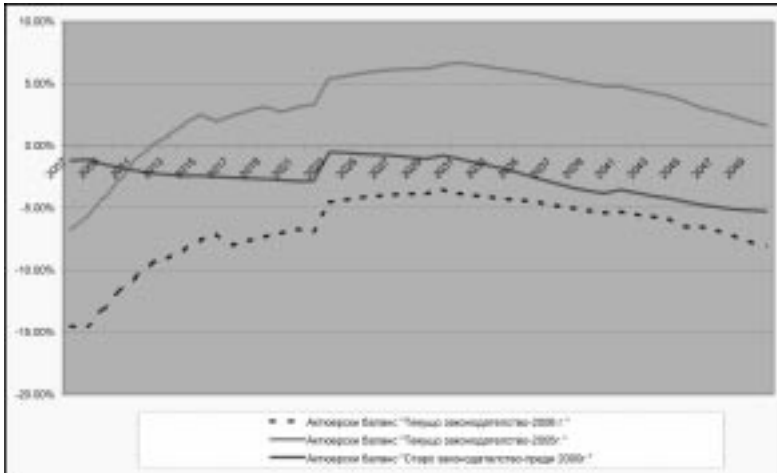
От макроикономическа гледна точка създаденият фонд следва да функционира чрез

сия, и професионалните пенсионни фондове /ППФ/ - за срочни пенсии за работещите при първа и втора категория труд. По този начин държавата ще осигури по-високи доходи след пенсиониране на всички лица, родени след 31.12.1959 г., и на работещите при тежки и вредни условия на труд. Броят на лицата, включени в двата вида фондове на втория стълб, вече надхвърля 2 млн. души, а натрупаните активи от вноски - 450 млн. лв. Техните вноски се превеждат в индивидуални партии и в тях се акумулира и доходността от инвестиране на тези средства. Очаква се, че пожизнената допълнителна пенсия от втория стълб ще замества около 15%-18% от дохода преди пенсиониране след 20-годишно участие в капиталовия стълб.

8. Държавен фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система.

С цел подпомагане на баланса на фондовете на държавното обществено осигуряване и повишаване на финансовата устойчивост на пенсионната система правителството предвижда създаването на Държавен фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система. Тази идея се реализира със Закона за държавния бюджет за 2006 г. Във фонда ще постъпват минимум 25% от приватизационните приходи и 50% от икономите в разходите на бюджетните организации. Държавният фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система няма да бъде извънбюджетен, а ще представлява част от фискалните резерви. Въпреки че на първо време този източник ще покрива сравнително малка част от общия дефицит на държавното обществено осигуряване, той поставя начало на една перспективна форма за преразпределение на демографския риск, която се прилага в редица европейски страни.

натрупване на излишци в социалната система, които да се ползват за намаляване на дефицита в държавната пенсионна система и оттук - на публичния дълг. С намаляване нивото на публичния дълг ще стане възможно отделянето на средства за този фонд и задържане на разходите за пенсии на разумно ниво от БВП, т.е. да се поемат увеличените разходи за пенсии от средствата на Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система, без да се увеличава вноската.

За да стане това обаче реалност, е необходимо поне двадесетгодишен период на натрупване на средствата на фонда с гарантирана доходност на неговите инвестиции, както и надеждни и всеобхватни макроикономически и демографски прогнози, които да подпомогнат органите, вземащи решения, да преценят точния момент, от който фондът ще започне да покрива увеличените дефицити на държавното обществено осигуряване. Това вероятно ще е периодът, в който тези дефицити ще достигнат критична стойност по отношение на публичните разходи и публичния дълг и когато демографското съотношение работещо население/пенсионери е най-неблагоприятно в средносрочен план.

ТЕМА НА БРОЯ

Застраховане на земеделски култури

ДЪРЖАВНАТА ХАЗНА ТРЯБВА ДА СУБСИДИРА...

АНКЕТА СЪС ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

(Продължава от стр. 6-7)

Това ще даде сигурност на селскостопанските производители, както и на магистратите от ЕС, че инвестициите им ще бъдат възстановени, ако се появи щета. Застрахователните компании ще акумулират средства, с които адекватно ще се обезщетяват изпадналите в нужда стопани, а сформираният по-голям портфейл от застраховки ще намали цената на предлаганата услуга.

ДРАГАН ДРАГАНОВ, директор „Селскостопанско застраховане“ в ЗД „Витоша“ АД

Спрямо 2005 г. има спад в реализираните постъпления от застраховка „Земеделски култури“, дължащ се в малка степен на необвързване със застраховки на субсидии, отпускани от ДФ „Земеделие“, и в по-голяма степен от недооценяване последиците от проявленията на застрахователните събития от страна на земеделските производители и недостатъчно средства. Увеличен е приходът от застраховка „Животни“.

Предполагам, че средствата, предвидени за усвояване от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, ще повлияят за увеличаване на застрахователния обхват най-рано през 2009 г.

Не е ясно, когато започне усвояването на тези средства, дали застраховката ще бъде доброволна или задължителна.

Естествено е, че след отпадане на кредитирането по ДФ „Земеделие“ и свързаното с това застраховане ние губим премиен приход. Друг е въпросът дали този приход е рентабилен, тъй като се отнася за малки суми.

В Полша, когато започват да действат евросубсидиите за развитие на селското стопанство, усвояването е било едва 7% от ресурса. Според мен едва през 2009 г. ще се почувства съживяване след субсидирането.

Според мен не е демократичен принципът на задължителното застраховане на земеделските култури, тъй като вече има приет закон за доброволността на застраховането. Редно е обаче държавата да се намеси с различни видове субсидии целево за застраховане.

СТАНИМИР НЯГОЛОВ, главен експерт „Общо застраховане“ в ЗК „Дженерали България“ АД

За бизнеса отпадането на линиите по ДФ „Земеделие“ е доста голям удар.

В нашата компания имаме много малко застраховки, направени съгласно линиите на финансиране от ДФ „Земеделие“ за изминалата година. Намаляването на този вид застраховки е с около 35%-40%.

Все пак останаха 3 мерки за финансиране на проекти по програма САПАРД. До 9 март се приемаха проекти по 3 основни подмерки по програмата за инвестиции в земеделски стопанства, развитие на селскостопанските дейности за опазване на околната среда и развитие и разнообразяване на икономическите дейности. Ще се финансират проекти за създаване на трайни насаждения, на многогодишни лекарствени насаждения и билки. За тези проекти са отделени 63 млн. лева.

Не е ясно с какви пари ще разполагат производителите за пролетната кампания през тази година и дали ще имат възможности да застраховат културите. Допускам, че всички, които ще поискат кредитиране от банките, ще бъдат принудени от тези институции да застраховат срещу отпуснатите кредити. За съжаление застраховките ще бъдат за средни и ниски застрахователни суми, т.е. за зърнените култури 10-15 лв. на декар в зависимост от районите и по 15-20 лв. на декар за слънчогледа и рапицата. По този начин ние определено ще понесем един спад в премиите си приходи.

Аз лично смятам, че трябва да има задължително застраховане на земеделските култури, защото със субсидирането няма да се постигне ефект, защото една част от стопаните няма да я използват по предназначението й. Има и хора, убедени в каузата на застраховането, обикновено крупни земеделци с добри финансови възможности, които знаят, че ако направят добра инвестиция, земята ще им се отблагодари със съответната реколта. Инвестиция означава нормално наторяване на почвата, купуване на по-елитни семена, добра растителна защита на насажденията с елитни препарати, нормално застраховане.

ЛЮБОПИТНО!

□ До 1939 г. обработваемата земя на глава от населението в България е била 8.5 дка.

□ 46 500 000 дка обработваема площ е имало през 1980 година.

□ През 1989 г. обработваемата земя на глава от населението в България - 4.6 дка. Цялата обработваема земя пък е била около 24 000 000 дка.

□ Сега обработваемата земя е около 16 000 000 дка, т.е. с 30 % по-малко площи се обработват.

□ В обявените от Министерството на земеделието и горите 29 000 000 дка се вписват угар, ливади, пасища.

□ Потенциалът на българските застрахователи е за 100 000 000 евро в случай, че цялата земя се застрахова. А в момента застраховките са за около 6 000 000 евро.

Темата разработи ИЛЕАНА СТОЯНОВА